

листування тощо.

Обов'язковою ознакою для такої форми торгівлі людьми, як вербування є її вчинення з використанням обману, шантажу чи уразливого стану, а у кваліфікованих складах злочину – із застосуванням чи погрозою застосування насильства, використанням службового становища або стану матеріальної чи іншої залежності.

Література

1. Чемодурова А.Ю. Проблема розуміння поняття «торгівля людьми» в актах мінародного та національного законодавства, доктрині та судовій практиці. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 11. С. 645–648.

2. Андрушко А.В. Об'єктивна сторона торгівлі людьми. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2021. № 3. С. 40–76.

3. Борисов В.І., Козак В.А. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини: характеристика складу злочину. *Альманах кримінального права: збірник статей*. Вип. 1 / відп. ред. П.П. Андрушко, П.С. Берзін. Київ: Правова єдність, 2009. С. 151–171.

УДК 343.98(043.2)

Клімук О.О., Лисянська Д.В., здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Грекова Л.Ю., завідувач навчально-наукової лабораторії

МІСЦЕ, РОЛЬ ТА ПРОБЛЕМАТИКА НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ КРИМІНАЛІСТИКИ У ПРАКТИЧНОМУ ЗАСТОСУВАННІ

У сучасній доктрині криміналістики існує чимала кількість проблем, які безпосередньо стосуються впровадження інновацій у цю сферу та їх застосування у практичній діяльності експерта, слідчого та суду. Ми вважаємо, що використання мультимедійного і програмного забезпечення, інтерактивних комплексів, цифрового криміналістичного обладнання як сукупності спеціальних додатків і технічних засобів сприяють забезпеченню успішності здобуття та вдосконалення знань і вмінь з виявлення та розслідування кримінальних правопорушень.

Проаналізувавши криміналістичну літературу та практику, можна побачити те, що на сьогодні склалася парадоксальна ситуація, за якої криміналістика, розробляючи свої рекомендації, у тому числі й криміналістичні інновації, не займається цілеспрямованим дослідженням питань, присвячених їхньому започаткуванню в практичній діяльності. Тобто проблеми впровадження криміналістичних інновацій у практику є принципово важливими, тому що останнім часом досить багато інновацій

у криміналістиці не було реалізовано. Причини цьому є різні, вони можуть бути як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру.

На нашу думку, проблеми незастосування й незатребуваності інновацій у криміналістиці мають стати предметом окремих досліджень. До того ж узагальнення й аналіз слідчої практики свідчать про очевидний недостатній рівень використання новітніх технологій у досудовому слідстві. Так, за результатами анкетування слідчих прокуратури України з'ясувалося, що причинами такої ситуації є: відсутність інноваційних розробок, придатних для запровадження; відсутність науково-практичних рекомендацій з їх використання; відсутність у слідчих навичок з використання цих інновацій; недосконалість наявних засобів; недостатня компактність нових науково-технічних засобів [1, с. 41].

Криміналістична техніка сформувалася на основі використання в кримінальному провадженні даних природничих і технічних наук з метою розкриття й розслідування злочинів. Поряд із цим розроблялися власно-криміналістичні прийоми й засоби. Так, у межах криміналістики виникла струнка система науково-технічних засобів, пристосованих і спеціально створених для розкриття й розслідування злочинів і запобігання їх вчиненню. Метою застосування засобів криміналістичної техніки є виявлення й дослідження відображень (слідів) злочинної події, добування з них доказової інформації [2, с. 121].

У сучасних реаліях у галузі криміналістичної техніки простежується тенденція активних пошуків щодо розроблення й упровадження інноваційних криміналістичних продуктів, спрямованих на оптимізацію розслідування злочинів і судового розгляду. Серед інноваційних методів і засобів, на думку В.Д. Берназа, вагоме місце відводиться біометричним, тобто таким, які дають змогу виміряти фізичні й поведінкові характеристики особи з метою її ідентифікації або виконання діагностичних завдань. Оригінальними спробами знайти нові шляхи виконання завдань ідентифікації особи є використання інструментальних засобів, зокрема це ідентифікація людини за її зовнішніми ознаками через відео системи з використанням тепловізornoї техніки; за голосом, артикуляцією під час вимови окремих звуків, слів [3, с. 188].

До того ж розвиток криміналістичної техніки передбачає розроблення інформаційно-довідкових систем типу АРМ. Прикладами таких систем є АРМ слідчого «Інсайт», АРМ судових експертів різних експертних спеціальностей (трасолога, баліста, економіста, фоноскописта, поліграфолога тощо). Інноваційними засобами й технологіями є використання комп'ютерного поліграфа, «фоторобота», цифрової фототехніки, звуко- і відеозапису, спектрографа, безпілотних літальних апаратів, систем спостереження й відео контролю тощо [4, с. 338]. Серед перспективних напрямів, що мають важливе криміналістичне значення в розслідуванні злочинів, можна виділити використання технологій BIG

DATA. На практиці цей метод застосовується під час проведення слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій у методиці розслідування окремих видів злочинів, у тому числі й у криміналістичній техніці. Технології мережевого аналізу, тактичного профілювання, аналізу патернів допомагають успішно розкривати й розслідувати злочини.

З огляду на викладене можемо підсумувати, що підвищення ефективності та якості розслідування нерозривно пов'язано з активним впровадженням у слідчу практику сучасних досягнень науки і техніки. Криміналістика, інтегруючи новітні досягнення науки і техніки, створює для правоохоронних органів відповідні сучасним загрозам інноваційні засоби, прийоми та методи боротьби зі злочинністю». Науково-технічний прогрес безпосередньо впливає на прискорення темпів розвитку криміналістичної науки і окремих її складових частин. Тому успішне та уміле застосування інноваційних засобів криміналістичної техніки забезпечує повноту, точність, ефективність і результативність розслідування та судового розгляду, сприяє оптимізації цієї діяльності та виконанню основних завдань кримінального провадження.

Література

1. Шепітько В.Ю., Журавель В.А., Авдєєва Г.К. Інновації в криміналістиці та їх впровадження в діяльність органів досудового слідства. Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. праць. Харків: Право, 2011. Вип. 21. С. 39–46.

2. Лук'янчиков Б.Є., Лук'янчиков Є.Д., Петряєв С.Ю. Криміналістика: навч. посіб. у 2 ч. Ч. I: Вступ до курсу криміналістики. Криміналістична техніка. Київ: НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2017. С. 118–121.

3. Берназ В.Д. Інтеграція досягнень сучасної науки в слідчу діяльність. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2008. Вип. 4. С. 188–191.

4. Когутич І.І. Тенденції пристосування криміналістичних знань у здійсненні судочинства. *Вісник Львівського університету*. Серія юридична. 2013. Вип. 57. С. 336–341.

УДК 347.151(043.2)

Коваль А.О., Петрік Д.В., здобувачі вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Шведова Г.Л., к.ю.н., доцент

ЕВТАНАЗІЯ АБО ПРАВО НА СМЕРТЬ В УКРАЇНІ

Право на життя належить до природних прав людини, є невід'ємним і таким, що охороняється законом. Згідно зі ст. 3 Конституції України, як головного закону держави, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність,